

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Αθήνα, 16 Μαρτίου 2018

Αριθμός Πρωτοκόλλου: 55

Υπόμνημα του Κέντρου Συμπαράστασης Παλινοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων σχετικά με τα «Προβλήματα των αιτούντων διεθνή προστασία-προσφύγων-μεταναστών» στο πλαίσιο σχετικής διαβούλευσης της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Το Κέντρο Συμπαράστασης Παλινοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων είναι μία αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία της Εκκλησίας της Ελλάδος που παρέχει δωρεάν νομική συμβουλευτική και συνδρομή σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες. Την τρέχουσα περίοδο υλοποιεί πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προκειμένου να παρέχει νομική συνδρομή και συμβουλευτική σε αιτούντες άσυλο που επιθυμούν να επανενωθούν με τις οικογένειές τους που βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη, μέσω της διαδικασίας της οικογενειακής επανένωσης του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (Δουβλίνο III). Περαιτέρω, το Κέντρο παρέχει νομική και κοινωνική υποστήριξη σε αιτούντες διεθνή προστασία στο πλαίσιο του προγράμματος *“Rebuild our Lives - legal aid for refugees in Athens”* που χρηματοδοτείται από την Diakonie Katastrophenhilfe, καθώς και νομική στήριξη στους αιτούντες άσυλο των οποίων οι υποθέσεις εκκρεμούν ενώπιον των Επιτροπών Προσφυγών, μέσω του προγράμματος *“Backlog vulnerable cases of ERP in need of legal aid”* που χρηματοδοτείται από το CCME.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου με θέμα συζήτησης *«Προβλήματα των αιτούντων διεθνή προστασία-προσφύγων-μεταναστών»*, που έλαβε χώρα την Τρίτη 20 Φεβρουαρίου 2018, θα θέλαμε να θέσουμε στην Επιτροπή αναφορικά με τα προβλήματα που παρουσιάζονται στη διαδικασία της οικογενειακής επανένωσης τα εξής :

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

- Δυσκολία πρόσβασης στη διαδικασία της οικογενειακής επανένωσης. Προκειμένου να ξεκινήσει η ως άνω διαδικασία, πρέπει αρχικά να γίνει η καταγραφή του αιτήματος ασύλου στην Υπηρεσία Ασύλου δηλώνοντας ταυτόχρονα το αίτημα για οικογενειακή επανένωση. Η χρήση του skype παραμένει προβληματική, μη λειτουργική με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στην καταγραφή των αιτημάτων.

Ζήτημα επίσης τίθεται με τη διαφορετική αντιμετώπιση των αιτούντων - ως προς τη διαδικασία - ανάλογα με το εάν έχουν εισέλθει στην ελληνική επικράτεια μέσω του Έβρου, οπότε και καταγράφεται κανονικά το αίτημά τους στην ενδοχώρα, και εκείνων που προέρχονται από τα ελληνικά νησιά, όπου εφαρμόζεται ο γεωγραφικός περιορισμός, απόρροια της Συμφωνίας της ΕΕ-Τουρκίας της 18^{ης} Μαρτίου 2016. Στην τελευταία περίπτωση το αίτημα για οικογενειακή επανένωση πρέπει να καταγραφεί στο νησί και στη συνέχεια να γίνει η άρση του γεωγραφικού περιορισμού ώστε να μεταβούν στην ενδοχώρα νόμιμα και να συνεχισθεί η διαδικασία. Έχει παρατηρηθεί δε, σε αρκετές περιπτώσεις, πως δεν ενημερώνεται έγκαιρα η Εθνική Μονάδα Δουβλίνου από τα κλιμάκια στα νησιά πως υπάρχει αίτημα οικογενειακής επανένωσης με συνέπεια να χάνεται η τρίμηνη κατά τον Κανονισμό προθεσμία προκειμένου να δρομολογηθεί η διαδικασία της Οικογενειακής Επανένωσης με βάση τα δεσμευτικά άρθρα του Κανονισμού. Αποτέλεσμα της καθυστέρησης αυτής είναι το εξερχόμενο αίτημα προς το άλλο Κράτος Μέλος να στέλνεται με το α. 17 του Κανονισμού, όπου αναφέρει πως ενάποκειται στην διακριτική ευχέρεια του άλλου Κράτους Μέλους να κάνει δεκτό το αίτημα και εφόσον υπάρχουν ανθρωπιστικοί λόγοι. Σημειώνουμε επίσης, πως παρατηρείται σχετικά η όλο και αυξανόμενη τάση των Κρατών Μελών να απορρίπτουν αιτήματα οικογενειακής επανένωσης που στηρίζονται στο α. 17 του Κανονισμού χωρίς ιδιαίτερη αιτιολόγηση, ακόμα και σε περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται η ύπαρξη ανθρωπιστικών λόγων. Η Νομική μας Υπηρεσία προχωρεί σε αίτημα επανεξέτασης με υποστηρικτικά νομικά κείμενα. Πολλές φορές όμως η Μονάδα Δουβλίνου της Υπηρεσίας Ασύλου αρνείται να στείλει τα αιτήματα επανεξέτασης.

- Η διαδικασία οικογενειακής επανένωσης είναι εξαιρετικά χρονοβόρα, γεγονός που οφείλεται και σε ένα μεγάλο βαθμό στην ολιγωρία των κρατών μελών να απαντήσουν

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

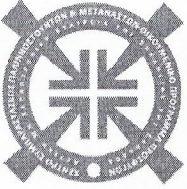
στο αίτημα οικογενειακής επανένωσης. Η πρακτική αυτή είναι συνήθης με αποτέλεσμα να παραβιάζεται η αποτελεσματικότητα του Κανονισμού Δουβλίνου και κατ' επέκταση το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή, γεγονός που προκαλεί αναστάτωση και ανασφάλεια στους αιτούντες και επηρεάζει ιδιαίτερα τον ψυχισμό τους. Παρατηρείται αύξηση των ψυχολογικών προβλημάτων στους αιτούντες και συχνά παραπέμπονται από την Κοινωνική μας Υπηρεσία σε ειδικούς ψυχικής υγείας.

- Ιδιαίτερο πρόβλημα και περαιτέρω καθυστέρηση υπάρχει με την μεταφορά των αιτούντων στη Γερμανία, προκειμένου να ολοκληρωθεί η οικογενειακή επανένωση. Ο Κανονισμός του Δουβλίνου III προβλέπει βμηνη προθεσμία από την ημέρα της αποδοχής του αιτήματος για οικογενειακή επανένωση από το άλλο Κράτος Μέλος, προκειμένου να λάβει χώρα η μεταφορά των αιτούντων από την Ελλάδα στη χώρα προορισμού τους. Η Γερμανία ιδιαίτερα καθυστερεί τη μεταφορά και την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Ειδικότερα, την παρούσα χρονική περίοδο δρομολογείται η μεταφορά και η έκδοση των εισιτηρίων για εκείνους που έχουν ήδη αποδοχή για μεταφορά στη Γερμανία από τον Απρίλιο του 2017. Ως εκ τούτου, η οικογενειακή επανένωση δεν ολοκληρώνεται έγκαιρα και η μεταφορά τους γίνεται πολύ πέραν της προβλεπόμενης προθεσμίας, πιθανά στα πλαίσια άτυπης συμφωνίας, καθώς με βάση τον Κανονισμό μόνο σε δύο περιπτώσεις μπορεί να ζητηθεί παράταση της μεταφοράς: στην περίπτωση κρατουμένου και στην περίπτωση όπου ο/η αιτών/αιτούσα δεν μπορεί να βρεθεί από τις ελληνικές αρχές.

Πρόβλημα επίσης, δημιουργείται με τη μεταφορά των ευάλωτων περιπτώσεων. Στις περιπτώσεις αυτές, όταν υπάρχει για παράδειγμα θέμα υγείας, η αεροπορική εταιρεία, ζητά ιατρικές βεβαιώσεις και τη συμπλήρωση κάποιων ιατρικών εντύπων στα αγγλικά από δημόσιο νοσοκομείο. Σε αρκετές περιπτώσεις οι ιατροί δεν είναι «συνεργάσιμοι», καθώς πρέπει να βεβαιώσουν πως ο/η αιτών/αιτούσα είναι σε θέση να ταξιδέψει και πως δεν θα χρειαστεί ιατρική φροντίδα κατά την πτήση.

- Μεγάλο πρόβλημα επίσης έχει δημιουργηθεί με τα λεγόμενα «μεταγενέστερα ή και καταχρηστικά» αιτήματα οικογενειακής επανένωσης.

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται άτυπα, ωστόσο με μεγάλη συχνότητα, για τις περιπτώσεις όπου όλα τα μέλη μίας οικογένειας έχουν καταγράψει το αίτημα ασύλου τους ενώ βρίσκονται στην Ελλάδα και στη συνέχεια το ένα μέλος της οικογένειας - ακόμη και πολύ μικρά παιδιά - ταξιδεύει παράνομα σε άλλο κράτος στην Ευρώπη. Στη συνέχεια γίνεται αίτημα οικογενειακής επανένωσης από τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας που έχουν παραμείνει στην Ελλάδα.

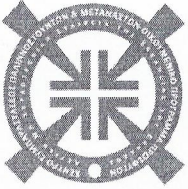
Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται το αρ. 17₂ του Κανονισμού, αφού το αίτημα γίνεται πολύ πέραν του τριμήνου που προβλέπει ο Κανονισμός. Υπάρχει δε τεράστια καθυστέρηση πολλών μηνών προκειμένου να σταλεί το εξερχόμενο αίτημα από την Εθνική Μονάδα Δουβλίνου, ακόμα και μετά από αίτημα επίσπευσης και συνήθως τα άλλα Κράτη Μέλη απορρίπτουν αυτά τα αιτήματα με το σκεπτικό ότι ήταν «επιλογή» της οικογένειας να αποχωριστεί. Είναι δεδομένο ότι μέσα στο πλαίσιο ενός συστήματος ασύλου με ποικίλες δυσκολίες, δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις, οι αιτούντες άσυλο αναπτύσσουν νέες στρατηγικές επιβίωσης και ελιγμού.

- Παράλληλα, παρατηρείται η διαρκώς αυξανόμενη τάση των Κρατών Μελών να απορρίπτουν τα αιτήματα οικογενειακής επανένωσης για μη σημαντικούς λόγους, όπως για παράδειγμα πρόσφατα η Γερμανία απέρριψε αιτήματα μόνο για το λόγο ότι τα σχετικά έγγραφα που προσκομίζονταν και αποδείκνυαν τη συγγενική σχέση δεν ήταν μεταφρασμένα. Σημειωτέον, πως μέχρι τώρα, ποτέ δεν είχε τεθεί ζήτημα μετάφρασης των συγκεκριμένων εγγράφων.

Αρκετές φορές δε, έχει ζητηθεί και από την Υπηρεσία Ασύλου η μετάφραση εγγράφων χωρίς να υφίσταται σχετική διαδικασία ή πρόβλεψη που να έχει κοινοποιηθεί στους φορείς και τις οργανώσεις που παρέχουν νομική στήριξη.

- Ένα ακόμα ζήτημα που έχει προκύψει σε σχέση με τη διαδικασία οικογενειακής επανένωσης είναι η καταχρηστική πρακτική ορισμένων κρατών μελών, όπως η Αυστρία, να απορρίπτουν αιτήματα οικογενειακής επανένωσης λόγω της έλλειψης γνήσιων εγγράφων ταυτοποίησης των αιτούντων. Σύμφωνα με αυτή την πρακτική σε πολλές απορρίψεις ζητούν από την Εθνική Μονάδα Δουβλίνου να πραγματοποιηθεί έλεγχος

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

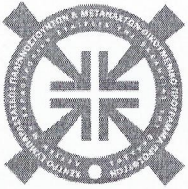
αυθεντικότητας εγγράφων, ώστε να δεχτούν το αίτημα οικογενειακής επανένωσης. Ο λόγος αυτός απόρριψης, όμως, αντιβαίνει όχι μόνο στο γενικότερο πνεύμα του Κανονισμού Δουβλίνου III αλλά και στον Εφαρμοστικό Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στον οποίο δεν προβλέπονται αυστηρές διαδικασίες ως προς τα μέσα απόδειξης, και σε κάθε περίπτωση δεν συνιστάται εκ του Κανονισμού υποχρέωση του αιτούντος κράτους μέλους να προβαίνει σε έλεγχο γνησιότητας εγγράφων.

- **Περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων:** Δυσκολίες εμφανίζονται συχνά ιδιαίτερα στην Πρώτη Υποδοχή στα νησιά αναφορικά με την διαπίστωση της ανηλικότητάς τους. Τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων δεν είναι πάντοτε ακριβή με συνέπεια ανήλικοι να εμφανίζονται ως ενήλικες. Τα στοιχεία με τα οποία καταγράφονται στην πρώτη Υποδοχή δεν αλλάζουν στη διαδικασία ασύλου και τη διαδικασία της οικογενειακής επανένωσης παρά μόνο με πρωτότυπα έγγραφα από τη χώρα καταγωγής, που συνήθως δεν μπορούν να έχουν στην κατοχή τους οι αιτούντες άσυλο.

Υπήρξε περίπτωση οικογενειακής επανένωσης ανηλίκου από το Αφγανιστάν, ο οποίος ζητούσε να επανενωθεί με τη θεία του στη Σουηδία. Οι ελληνικές αρχές τον είχαν καταγράψει ως ανήλικο και ουδέποτε είχε αμφισβητηθεί η ηλικία του. Οι Σουηδικές αρχές όμως απέρριψαν αρχικά το αίτημα για οικογενειακή επανένωση, αμφισβητώντας, μεταξύ άλλων, και την ανηλικότητά του και πρότειναν στις ελληνικές αρχές να γίνουν οι απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις για τη διαπίστωση ή μη της ανηλικότητας. Η Νομική μας Υπηρεσία αρνήθηκε να προχωρήσει σε age assessment και απέστειλε υπόμνημα στις σουηδικές αρχές εξηγώντας τους λόγους τονίζοντας παράλληλα πως οι ελληνικές αρχές ήδη είχαν αποφανθεί ως προς την ανηλικότητα.

Επισημάνσεις της Κοινωνικής Υπηρεσίας στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος των οικογενειακών επανενώσεων:

- Δεν είναι δυνατή η παραπομπή ασυνόδευτων ανηλίκων στα safe zone των καταυλισμών. Οι παραπομπές γίνονται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ και τους κατά τόπους ξενώνες.

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

- Τεράστιες καθυστερήσεις στην εισαγωγή σε ξενώνα φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων μέσω του ΕΚΚΑ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός ασυνόδευτων ανηλίκων να μένουν εντός της πόλης υπό επισφαλείς συνθήκες π.χ. άστεγοι σε πάρκα ή φιλοξενούμενοι από ενήλικες ομοεθνείς τους.
- Τεράστιο έλλειμμα επιτροπείας κυρίως για τους ανήλικους άνω των 16 ετών. Αυτό συνεπάγεται αρκετές δυσκολίες ακόμα και για την έκδοση ΑΜΚΑ.
- Δυσκολία στην πρόσβαση σε υπηρεσίες παροχής cash από οργανώσεις, με αποτέλεσμα οι επωφελούμενοι να μην μπορούν να καλύψουν βασικές καθημερινές τους ανάγκες. Επιπροσθέτως την κάρτα cash, στις περιπτώσεις των πυρηνικών οικογενειών, την παίρνει ο σύζυγος, ο οποίος θεωρείται αρχηγός της οικογένειας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η σύζυγος να μην έχει καμία πρόσβαση στο λογαριασμό και να εξαρτάται πλήρως από τον σύζυγό της.

*

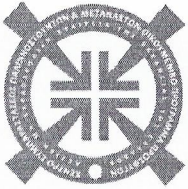
Εκκρεμούσες αποφάσεις ενώπιον των Backlog και καθυστέρηση αποφάσεων Επιτροπών

Το 2010 συστήνονται οι Επιτροπές Προσφυγών του Π.Δ. 114/2010 στις οποίες ο προσφεύγων καλείται να παραστεί σε συνέντευξη σχετικά με την εξέταση του αιτήματος του. Η σύσταση των Επιτροπών αυτών αποτελεί θετική εξέλιξη καθώς δίνει το δικαίωμα σε προφορική εξέταση και εν τέλει σε μία πιο εμπειριστατωμένη έρευνα και ανάλυση επί των προσφυγών. Ωστόσο, σταδιακά η προφορική εξέταση ελαχιστοποιείται.

Οι διαδοχικές και αλληπάλληλες αλλαγές του νομικού πλαισίου σχετικά με την λειτουργία των επιτροπών της Αρχής Προσφυγών, που πραγματοποιούνται από τον Σεπτέμβριο του 2015 μέχρι και σήμερα, είχαν ως αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες περίοδοι κατά τις οποίες οι επιτροπές αυτές είτε δεν λειτουργούσαν καθόλου είτε υπολειποντο. Παράλληλα, οι αλλαγές αυτές δημιούργησαν προβλήματα και στη λειτουργία των Επιτροπών Προσφυγών του π.δ. 114/2010 οι οποίες επιφορτίστηκαν με ένα σημαντικό αριθμό υποθέσεων εκτός της αρμοδιότητάς τους.

Η μόλις διετής θητεία των επιτροπών της Αρχής Προσφυγών (οι οποίες θεσπίστηκαν με τον ν. 3907/11, έληξε την 29/9/2015) δεν ανανεώθηκε λόγω ζητημάτων που ανέκυψαν ως προς

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

την επιλογή των μελών που υποδεικνύονταν από την Ε.Ε.Δ.Α. Ως αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός εκκρεμουσών προσφυγών προστέθηκαν στις ήδη εκκρεμούσες.

Η τριμελής Επιτροπή Προσφυγών (της ΚΥΑ 10658/11-7-2016) ήταν αρμόδια για την εξέταση των έως την 3/4/2016 εκκρεμουσών προσφυγών. Η λειτουργία της έπαυσε την 31/12/2016. Στο διάστημα που λειτούργησε, εξέτασε 400 υποθέσεις από τις 3.500 προσφυγές που εκκρεμούσαν λόγω της μη λειτουργίας των Επιτροπών του ν. 3907/2011 κατά την περίοδο 25/09/2015 έως 3/4/2016. Σημειώνουμε ότι οι 3.100 προσφυγές εκκρεμούν μέχρι σήμερα. Με νέα μεταβατική διάταξη προβλέφθηκε ότι μέχρι τη σύσταση νέων επιτροπών, οι προσφυγές που θα υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του νόμου θα εξετάζονταν και πάλι από τις επιτροπές προσφυγών του π.δ. 114/2010.

Η νομική ομάδα του φορέα μας έχει εξυπηρετήσει μέχρι σήμερα αρκετούς αιτούντες διεθνή προστασία που είχαν την ατυχία να συμπεριληφθεί η υπόθεσή τους στο πλαίσιο δράσης των επιτροπών της Αρχής Προσφυγών. Η κατάσταση των εκκρεμουσών προσφυγών λόγω της μη λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών για το διάστημα Σεπτεμβρίου 2015 - Απριλίου 2016 εξακολουθεί να δημιουργεί σοβαρά προβλήματα και δυσφορία στους αιτούντες άσυλο οι οποίοι υποχρεώνονται να περιμένουν για ένα δυσανάλογο μεγάλο χρονικό διάστημα την απάντηση επί της προσφυγής τους ενώ παράλληλα δεν τους χορηγείται ειδικό δελτίο με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ασκήσουν τα στοιχειώδη δικαιώματά τους και να κινδυνεύουν με σύλληψη. Τέλος τόσο ο φορέας μας όσο και κάθε επαγγελματίας που εργάζεται στο χώρο του προσφυγικού έρχεται αντιμέτωπος με τη δυσκολία να μην μπορεί να εξυπηρετήσει ή να συνδράμει νομικά τους παραπάνω αιτούντες, ούτε να εξηγήσει τη λειτουργία του συγκεκριμένου κρατικού μηχανισμού.

*

Πρόσβαση στο άσυλο για δικηγόρους και αιτούντες άσυλο-Δυσκολία επικοινωνίας των ΠΓΑ με τα νησιά και έλλειψη κοινού μηχανογραφικού συστήματος με την πρώτη υποδοχή.

Η πρόσβαση στο άσυλο αποτελεί ένα ευρύτερο πρόβλημα, το οποίο δημιουργεί προσκόμματα τόσο στους δικηγόρους όσο και στους αιτούντες άσυλο. Αναφορικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δικηγόροι, η έλλειψη επιπλέον προσωπικού σε

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

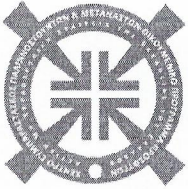

νευραλγικές θέσεις της υπηρεσίας όπως αυτή του πρωτοκόλλου, οδηγεί σε πολύωρες καθυστερήσεις ή ακόμα και σε αδυναμία λήψης αντιγράφων φακέλων των εντολέων τους αυθημερόν, γεγονός που δυσχεραίνει την άσκηση των καθηκόντων τους. Επιπρόσθετα έχει παρατηρηθεί αδυναμία πρόσβασης στο σύνολο του φακέλου των αιτούντων άσυλο, ειδικά εκείνων που έχουν μεταφερθεί από τα νησιά στην ενδοχώρα. Έχει διαπιστωθεί επιλεκτική χορήγηση εγγράφων που περιέχονται στον ηλεκτρονικό φάκελο. Σε κάποιες περιπτώσεις χορηγούνται μόνο συγκεκριμένα έγγραφα όπως φόρμες, προσκομισθέντα ιατρικά ή λοιπά έγγραφα, αν τα τελευταία δεν ζητηθούν από το δικηγόρο ειδικά. Άλλες φορές η έλλειψη χορήγησης των ανωτέρω εγγράφων οφείλεται στο ότι δεν έχουν ανέβει στο σύστημα από το ΠΓΑ του εκάστοτε νησιού.

Τέλος δεν υπάρχει κοινό μηχανογραφικό σύστημα μεταξύ της πρώτης υποδοχής και των ΠΓΑ των νησιών με αποτέλεσμα να μην ανεβαίνουν στον ηλεκτρονικό φάκελο του ασύλου έγγραφα, όπως για παράδειγμα οι περιορισμοί ελευθερίας, κάρτες υγείας, αξιολογήσεις ευαλωτότητας και ιατρικά έγγραφα, παρά μόνο αν τα προσκομίσει ο ίδιος ο αιτών άσυλο. Επομένως εξ αρχής ο ηλεκτρονικός φάκελος είναι ελλιπής, κάτι που συνεχίζεται και με τη μεταφορά του αιτούντος στην ενδοχώρα για συνέχιση της διαδικασίας του ενώ ο δικηγόρος αδυνατεί να αποκτήσει πρόσβαση σε καίρια για την εκάστοτε υπόθεση έγγραφα.

Αναφορικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες άσυλο, παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις σε όλα τα στάδια της διαδικασίας του αιτήματος ασύλου, τις οποίες επηρεάζει για ακόμα μια φορά και η υποστελέχωση των ΠΓΑ. Δυσχέρεια υπάρχει στο κλείσιμο ραντεβού για προκαταγραφή μέσω skype αλλά και καθυστερήσεις ενώ ο προσδιορισμός των ραντεβού για καταγραφή πραγματοποιείται ακόμα και μετά από έξι μήνες. Αντίστοιχα οι συνεντεύξεις σε πρώτο βαθμό προσδιορίζονται μετά από διάστημα ενός χρόνου ή και μεγαλύτερο. Το ίδιο εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις επαναπρογραμματισμού που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα των αιτούντων. Τέλος περιορισμένη είναι η πρόσβαση των αιτούντων άσυλο τόσο για ανανέωση του τρίπτυχού τους όσο και για δήλωση απώλειας αυτού, κατάθεση επιπλέον εγγράφων ή υποβολή ερωτήσεων για την πορεία της υπόθεσής τους.

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Δυσχέρεια στην αλλαγή αρμοδιότητας σε περιπτώσεις παραβίασης γεωγραφικού περιορισμού

Εξαιρετικά προβληματική παραμένει η διαδικασία της αλλαγής της αρμοδιότητας ανάμεσα σε ΠΓΑ σε περίπτωση που έχει υπάρξει παραβίαση του γεωγραφικού περιορισμού εκ μέρους του αιτούμενου άσυλο. Οι περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων τα οποία λόγω διαδικαστικών προβλημάτων δεν πέρασαν από διαδικασίες υποδοχής στο σημείο εισόδου (νησιά του Αιγαίου) και μετακινούνται παράτυπα στην ενδοχώρα δεν έχουν de facto τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη διαδικασία στην ενδοχώρα, ακόμα και αν τρίτος φορέας πιστοποιήσει την ευαλωτότητά τους. Σχετικές επισημάνσεις του ΠΓΑ Αττικής υποδεικνύουν ως ενδεχόμενη λύση την προσπάθεια συνεννόησης ανάμεσα στους συνηγόρους και το αρχικώς αρμόδιο ΠΓΑ προκειμένου το τελευταίο να απεκδυθεί της αρμοδιότητάς του για να αναλάβει το ΠΓΑ Αττικής. Πρακτικά, μία ιδανική λύση θα ήταν η εκ νέου καταγραφή του ατόμου από χειριστή της Υπηρεσίας Ασύλου, ο οποίος εφόσον εντόπιζε στοιχεία ευαλωτότητας θα μπορούσε να παραπέμψει σε αρμόδιο κρατικό φορέα για την πιστοποίηση αυτής. Ακολούθως, η πιστοποιημένη ευαλωτότητα θα έδινε τη δυνατότητα στο επιληφθέν ΠΓΑ να ζητήσει την άρση του γεωγραφικού περιορισμού και την μετακίνηση της κατά τόπον αρμοδιότητας.

Ζητήματα σχετικά με την ενσωμάτωση των ήδη αναγνωρισμένων διακαιούχων προστασίας και την ανανέωση του καθεστώτος τους

- Προβλήματα υπάρχουν ωστόσο και στα άτομα που βρίσκονται στο στάδιο της ένταξης στη χώρα μας, ήτοι σε όλα εκείνα τα άτομα στα οποία έχουν λάβει είτε καθεστώς διεθνούς προστασίας (προσφυγικό καθεστώς ή καθεστώς επικουρικής προστασίας) βάσει της Σύμβασης της Γενεύης 1951 περί προσφύγων και του συναφούς πρωτοκόλλου της Ν. Υόρκης του 1967 και του Π.Δ. 114/2010 και 96/2008 από το Γενικό Γραμματέα Δημόσιας τάξης σε Α βαθμό ή από τις Ειδικές Επιτροπές Προσφυγών σε Β βαθμό είτε καθεστώς εθνικής προστασίας για ανθρωπιστικούς λόγους δυνάμει του άρθρου 3 της Σύμβασης της Ν. Υόρκης της 10ης Δεκεμβρίου 1984 κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, η οποία κυρώθηκε με το ν. 1782/1988. Τα άτομα αυτά καλούνται να αντιμετωπίσουν

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

σημαντικά προβλήματα κατά τη διαδικασία ανανέωσης των αδειών παραμονής τους στο Τμήμα Πολιτικού Ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής. Υπάρχουν διαφορετικές κατηγορίες για τις οποίες προβλέπονται και διαφορετικές διαδικασίες ανανέωσης. Με εξαίρεση την περίπτωση των αναγνωρισμένων προσφύγων 5ετίας για τους οποίους η ανανέωση λαμβάνει χώρα με την προσκόμιση μίας απλής αίτησης την ίδια ημέρα λήξης της ισχύος του δελτίου τους, για τις υπόλοιπες κατηγορίες ατόμων που θέλουν να ανανεώσουν το καθεστώς τους η προϋπόθεση είναι η κατάθεση σχετικής αίτησης σε διάστημα ενός μήνα πριν από τη λήξη ισχύος του δελτίου τους, ενώ το σχετικό αίτημα ανανέωσης εξετάζεται με καθυστέρηση που φτάνει μέχρι και τους 6 μήνες μετά την λήξη ισχύος του δελτίου. Στο ενδιάμεσο αυτό διάστημα, οι εξυπηρετούμενοι παραμένουν με το ληγμένο δελτίο στην κατοχή τους ενώ κατόπιν σχετικής γραπτής τους αίτησης υπάρχει η δυνατότητα να τους χορηγηθεί σχετική βεβαίωση περί κατάθεσης αιτήματος για ανανέωση, η οποία ωστόσο δεν έχει ισχύ καθεστώτος προς τρίτα μέρη. Ως εκ τούτου οι άνθρωποι αυτοί αδυνατούν να ανανεώσουν τις άδειες εργασίας τους, να εκδώσουν πιστοποιητικά και να συναλλάσσονται με τις δημόσιες υπηρεσίες, γεγονός που έχει άμεσες αρνητικές επιπτώσεις ως προς τη ζωή και την καθημερινότητά τους.

- Αντίστοιχα προβλήματα αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι αυτοί και στις περιπτώσεις όπου λόγω κάποιου διοικητικού λάθους ή κάποιας παράλειψης έχουν καταχωρηθεί στις αντίστοιχες αποφάσεις επί των καθεστώτων τους και κατά συνέπεια στα δελτία τους λανθασμένα στοιχεία. Το αίτημα για την αλλαγή στοιχείων που υποβάλλεται στο Τμήμα Πολιτικού Ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών, εξετάζεται από το αρχηγείο σε χρόνο που μπορεί να ξεπεράσει και τους 6 μήνες. Το μεγαλύτερο πρόβλημα στις περιπτώσεις αυτές αντιμετωπίζουν κυρίως τα παιδιά των προσφύγων για τα οποία συχνά καταχωρούνται λανθασμένα στοιχεία είτε ως προς την ημερομηνία γέννησης είτε ως προς τα ονόματα των γονέων τους και τα οποία οι γονείς καλούνται να διορθώσουν κατά την εγγραφή των παιδιών στα δημόσια σχολεία. Αυτού του είδους οι καθυστερήσεις δημιουργούν ουσιώδη προβλήματα στη διαδικασία της εγγραφής των παιδιών στο σχολείο και αρκετές φορές η ίδια η καθυστέρηση της σχετικής διόρθωσης εμποδίζει την εγγραφή των παιδιών στο σχολείο.

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

- Τέλος σημαντικά προβλήματα υπάρχουν και στο σύστημα ανανεώσεων της Υπηρεσίας Ασύλου για τα άτομα που έχουν λάβει καθεστώς μετά την αλλαγή της σχετικής αρμοδιότητας. Μολονότι το σύστημα ανανέωσης έχει απλοποιηθεί και ως επί το πλείστον το αίτημα υποβάλλεται ηλεκτρονικά με την υποβολή της συμπληρωμένης φόρμας ανανεώσεων και μίας ψηφιακής φωτογραφίας, ωστόσο το σύστημα αυτό αντιμετωπίζει πολλά ζητήματα σχετικά με τις εγγυήσεις που προσφέρει ως προς την ουσιαστική εξέταση του αιτήματος ανανέωσης καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα προσκόμισης περαιτέρω υποστηρικτικών εγγράφων και υπομνημάτων ώστε να στοιχειοθετηθεί επαρκώς ότι εξακολουθούν να υφίστανται οι προϋποθέσεις που οδήγησαν στην αρχική αναγνώριση του αιτούντος ως δικαιούχου προστασίας. Σε πρακτικό επίπεδο, η αδυναμία υποστήριξης ουσιαστικών λόγων στην αίτηση ανανέωσης έχει ως επακόλουθο να υπάρχει μεγάλο ποσοστό απορρίψεων αιτήσεων ανανέωσης.

Δυσκολίες που αντιμετωπίζει η κοινωνική υπηρεσία στο πλαίσιο του προγράμματος παροχής νομικής στήριξης σε αιτούντες άσυλο

- **Εκπαιδευτικά θέματα.** Οι οργανώσεις που παρέχουν μαθήματα Ελληνικών και Αγγλικών συχνά έχουν έλλειψη σε κενές θέσεις και αδυνατούν να εντάξουν ενήλικους μαθητές. Τα προγράμματα είναι λίγα και σχεδόν σε όλα υπάρχει αναμονή. Ο ωφελούμενος καλείται να πηγαινοέρχεται από οργάνωση σε οργάνωση συμπληρώνοντας αιτήσεις.
- **Εργασιακή συμβουλευτική:** παρά την δικτύωση που έχει γίνει με οργανισμούς και φορείς που παρέχουν εργασιακή συμβουλευτική και συνηγορία στην δημιουργία βιογραφικού από εξειδικευμένους επαγγελματίες δυστυχώς η δράση μένει ατελής αφού δεν υπάρχει σύνδεση με την αγορά εργασίας με αποτέλεσμα ο ωφελούμενος να πρέπει να αναζητήσει από μόνος του δουλειά κάτι που η μέχρι τώρα εμπειρία έχει δείξει πως είναι εξαιρετικά δύσκολο. Τις περισσότερες φορές οι ωφελούμενοι καταφεύγουν στην μαύρη εργασία στην καλύτερη περίπτωση και δυστυχώς συναντάμε συχνά περιπτώσεις εκμετάλλευσης και προώθησης των ατόμων στην παρανομία και κατ' επέκταση στην περαιτέρω περιθωριοποίηση των προσφύγων.

**ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

- **Νομικά έγγραφα:** είναι γνωστό πως το τελευταίο διάστημα η υπηρεσία ασύλου λειτουργεί με μεγάλες καθυστερήσεις. Οι νεο-εισερχόμενοι παραμένουν σε καθεστώς προ-καταγραφής για μεγάλο χρονικό διάστημα και όσοι έχουν μπει στην διαδικασία μεταγενέστερου δεν έχουν επίσης τρίπτυχο. Οι άνθρωποι αυτοί δεν έχουν την δυνατότητα έκδοσης ΑΜΚΑ, ΑΦΜ συνεπώς παραμένουν εκτός του συστήματος ιατρικής περίθαλψης και δυνατότητας επαγγελματικής αποκατάστασης.
- **Στέγαση:** όσοι ωφελούμενοι αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες εξακολουθούν να ζουν με την αγωνία της επιβίωσης. Οι ξενώνες φιλοξενίας δεν είναι σε θέση πλέον να καλύψουν τους αιτούντες άσυλο και τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες. Ενημερώνουν σταδιακά όσους παίρνουν άσυλο στην Ελλάδα πως σύντομα θα κληθούν να εγκαταλείψουν τους ξενώνες και να αυτονομηθούν πλήρως. Η αυτονόμηση υπό τις παρούσες εκπαιδευτικές και εργασιακές συνθήκες με τις ελλείψεις και τις δυσκολίες που ήδη έχουν αναφερθεί καθίσταται εξαιρετικά δύσκολη.

Οι ωφελούμενοι βιώνοντας καθημερινά τις παραπάνω δυσκολίες στην προσπάθεια τους να ενταχθούν στην Ελλάδα νιώθουν ματαιωμένοι, συχνά βιώνουν συναισθήματα απελπισίας και εμφανίζουν έντονα ψυχοσωματικά προβλήματα. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι η πλειονότητα αυτών των ανθρώπων λαμβάνει φαρμακευτική αγωγή από ψυχίατρο.

Νομική Υπηρεσία ΚΣΠΜ-ΕΡΠ

Η Συντακτική ομάδα:

Εύη Καρδαμάκη, Έλενα Παντοπούλου, Ανδρονίκη Πετεινού, Ηλιάννα Μπόμπου, Γιώργος Παπαδημητρίου, Χριστίνα Βουλημενέα, Χρήστος Γκολομπίας

Κοινωνική Υπηρεσία:

Αθανασία Κοτσιάτου, Έλλη Κούβαρη, Ανθή Κουτσούπη

Ο Διευθυντής Αρχιμ. Παντελεήμων Παπασυμφάκης

